

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry Suomen hallitukselle

Suomen hallitus on merkittävien haasteiden edessä kehysriihessään. On tärkeää, että talous saadaan tasapainoon. Työpaikkojen ja yrittäjyyden syntyminen on Suomen ja suomalaisen hyvinvointitalouden elinehto. Työllistämiseen kohdennetut toimet ja panostus näkyvät hyvinvointina ja pienempinä kustannuksina sosiaali- ja terveyssektorilla sekä tehtynä työnä ja maksettuina veroina yhteiskunnassa. Samalla työ on myös paras keino polarisaation ja köyhyyden vähentämiseen.

Sosiaali- ja terveysjärjestöillä ja niiden vapaaehtoistyöllä on suuri merkitys hyvinvoinnin edistäjänä. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen vapaaehtoistoimintaan osallistuu melkein puoli miljoonaa suomalaista. Vapaaehtoisten työpanos vastaa noin 21 000 henkilötyövuotta. Vapaaehtoistoiminnan kansantaloudellinen arvo on kuusinkertainen verrattuna siihen sijoitettuun rahaan. (Laasanen 2011)

Järjestöjen tekemän hyvinvointityön merkitys lisääntyy tulevaisuudessa. Esimerkiksi nykyisistä kuntapäätäjistä yli 60 % pitää sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaa kunnassaan hyvin tärkeänä ja 75 % arvioi, että tulevaisuudessa järjestöjen rooli kasvaa entisestään. (Aula Research 2013)

Toimiakseen hyvin järjestö- ja vapaaehtoistoiminta tarvitsee selkeät rakenteet ja riittävät toimintaedellytykset. Tällä hetkellä RAY:n tuotoilla avustetaan yli 700 järjestön toimintaa ja tuhansien alueellisten ja paikallisten yhdistysten verkostoa ympäri Suomea. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen 1,3 miljoonan jäsenen ja satojen tuhansien vapaaehtoistoimijoiden työ tavoittaa suomalaiset lapsista ja nuorista ikäihmisiin.

Valtiontalouden kehyspäättöksessä vuosille 2013–2016 siirrettiin yllättäen kymmeniä miljoonia euroja RAY:n tuottaja valtion kassaan. Kehyskauden lopulla suunnitellaan siirrettäväksi kaikkiaan 30 miljoonaa euroa pysyvästi muihin tarkoituksiin. Kun lisäksi RAY:n tuotosta käytetään vuosittain noin 100 miljoonaa euroa Valtiokonttorin menoihin, tämä tarkoittaa sitä, että RAY:n tuotosta menee jo noin 40% muualle kuin lainmukaiseen yleishyödylliseen toimintaan. Vuonna 2016 RAY avustukset järjestöille ovat vuoden 2008 tasolla.

Lisäksi arpajaisveroastetta on nostettu vuosi toisensa jälkeen. Vuoden 2001 alussa arpajaisvero oli 5% ja vuonna 2012 se nostettiin 12 prosenttiin. Arpajaisvero on siis enemmän kuin kaksinkertaistunut viimeisen vuosikymmenen aikana.

SOSTE toivoo, että Suomen hallitus arvostaa järjestöjen ja kansalaisten tekemää työtä hyvinvoinnin eteen ja sitoutuu tässä ja tulevissa kehyspäättöksissään turvaamaan sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytykset. Lisäksi SOSTE muistuttaa, että järjestöt ovat merkittävä osatyökykyisten työllistäjä: työllistämistuilla järjestöissä työskentelee 30 000 henkilöä.

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Society for Social and Health

www.soste.fi

Osatyökykyisten työllistymis- ja kuntoutusmahdollisuuksien parantaminen kehysriihen keskeiseksi tavoitteeksi

Arvion mukaan lähes 100 000 osatyökykyistä, nyt työkyvyttömyyseläkkeellä olevaa ihmistä, olisi valmis antamaan työpanoksensa yhteiskunnan hyväksi. Tämän joukon työllistyminen tuo verotulojen lisäksi säästöjä sosiaaliturvaan sekä vahvistaa ihmisten itsensä tarpeellisuuden tunnetta ja itsenäistä selviytymistä.

Osatyökykyisten työllistämistä avoimille markkinoille tulee edistää parantamalla sekä työllistymis- että kuntoutusmahdollisuuksia. SOSTE toivoo Suomen hallitukselta seuraavia toimia osatyökykyisten työllistymisen edistämiseksi:

- 1. Työkyvyttömyyseläkkeen tilapäistä lepäämäänjättämislakia on jatkettava joustavan työelämään paluun turvaamiseksi**
- 2. Työllistämismäärärahoja on kasvatettava 43 miljoonalla eurolla, jotta nuorten yhteiskuntatakuu toteutuu täysimääräisesti**
- 3. Henkilökohtainen työvalmennus tehokas tapa tukea työllistymistä - valmentajien määrää on lisättävä nykyisestä**
- 4. Vammaisten työllistymisen parantamiseksi lääkinnällinen kuntoutus laajennettava myös vammaistuen perustuen saajille**

1. Työkyvyttömyyseläkkeen tilapäistä lepäämäänjättämislakia on jatkettava joustavan työelämään paluun turvaamiseksi

Työkyvyttömyyseläkkeen tilapäisellä lepäämäänjättämislaila on mahdollistettu paluu työelämään jaksamisen palautumisen mukaan 3kk – 24 kk ajan. Tällä mallilla on joustavoitettu kankeaa sairaskorvausmallia, jossa henkilö on joko täysin työkykyinen tai täysin työkyvytön.

2. TEM:n momentin 32.30 työllistämismäärärahoja on kasvatettava 43 miljoonalla eurolla, jotta nuorten yhteiskuntatakuu toteutuu täysimääräisesti

TEM:n momentin 32.30 alle on budjetoitu nuorten yhteiskuntatakuun lisäksi myös kaikki muu työllistämistoiminta. Jotta päästään viime vuoden työllistämisen tasoon, huomioiden nuorten yhteiskuntatakuun 60 miljoonan euron lisäkustannukset, hallituksen on lisättävä momentille n. 43 miljoonaa euroa.

3. Työvalmennus tehokas tapa tukea työllistymistä - valmentajien määrää on lisättävä nykyisestä

TE-toimistojen henkilökohtainen työvalmennus on osoittautunut tehokkaaksi tavaksi tukea osatyökykyisten työllistymistä. Sillä tarjotaan tukea osatyökykyisten siirtymävaiheisiin työttömyydestä työelämään, sekä mahdollisiin kriisitilanteisiin työsuhteen ajaksi. Henkilökohtaisen työvalmennuksen tarjoaminen 2000 työttömälle maksaa n. 5 miljoonaa euroa.

4. Vammaisten työllistymisen parantamiseksi lääkinnällinen kuntoutus laajennettava myös vammaistuen perustuen saajille

Kansaneläkelaitoksen kuntoutuksesta annetun lain (566/2005) 9§ rajaa lääkinnällisen kuntoutuksen vain korotetun tai ylimmän vammaistuen saaneille. Vammaistuen perustuen saaneet henkilöt ovat käytännössä lähimpänä työmarkkinoita, ja hyötyisivät lääkinnällisen kuntoutuksen mahdollisuudesta. Lääkinnällisen kuntoutuksen tukea laajentamalla hallitus avaa tuhansien vammais- tai sairauseläkkeellä olevien työvoimapotentiaalin (yhteensä 30 828 perustuen piirissä olevaa työkäistä).